

U2: Alle barn har rett til skolebibliotek

Juli 2025 fortalte Støre at regjeringen hadde bestemt at norske barn skal bli verdens beste lesere. Til dette skulle det bevilges 1 milliard kroner. Det er positivt at svake leseferdigheter hos barna våre tas på alvor. Men samtidig kuttes det i skolebibliotekene.

I rapporten "Spørsmål til skolenorge" skrevet på bestilling fra Utdanningsdirektoratet svarer 17% skolene at de ikke har noe skolebibliotek i det hele tatt. Blant ungdomsskolene er det hele 30% som ikke har skolebibliotek¹. Dette bryter med norsk lov!

I forskrift til Opplæringslova som ble vedtatt i 2024 heter det at *"Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at elevane har tilgang til eit skolebibliotek eller eit anna bibliotek som er særskilt tilrettelagt for skolen. Biblioteket skal vere tilgjengeleg for elevane i skoletida, slik at biblioteket kan brukast aktivt i opplæringa på skolen."* Det stilles også det krav til hvilken rolle skolebiblioteket skal i skolens pedagogiske virksomhet: *"Skolebiblioteket skal bidra til å utvikle språkferdighetene, leseferdighetene og evna til å tenke kritisk hos elevane, og til å jamne ut sosiale forskjellar."* Dette krever ikke bare et rom med bøker, men også en god skolebibliotekar.

Skolebibliotekaren har en annen rolle i skolen enn lærere, skolehelsetjenesten og rådgiverne. De er en del av en liten gruppe som aldri skal vurdere eller stille krav til eleven. Dette er en viktig funksjon som gjør skolebibliotekene til en øvingsarena for demokrati og deltakelse i samfunnet på et annet nivå enn i klasserommet. I NOU 2026: 1, som kom 9. januar 2026, foreslår kommunekommisjonen å kutte i øremerking og heller la kommunene styre pengene selv. Det vil sannsynligvis føre til at enda flere kommuner og skoler velger å spare penger ved å bygge ned skolebibliotekene.

I 2025 viste en rapport fra folkebiblioteket i Haugesund at hver krone investert i bibliotek gir samfunnet en verdi tilsvarende 20kr tilbake². Det er altså samfunnsøkonomisk lønnsomt å satse på bibliotek. I tillegg til oppgavene som tillegges bibliotekene i lovverk og forskrifter, er skolebibliotekene trygge, åpne og inkluderende rom. De bidrar til å skape tilhørighet i skolene, og kan være med å forebygge frafall. For å oppnå alle disse fordelene må vi ha gode skolebibliotekarar inn i laget rundt eleven!

SV vil ha:

- Lovfestet rett til bemannede skolebibliotek for alle barn i Norge
- Fast ansatte skolebibliotekarar på alle landets skoler
- Øremerkede penger til bemanning og drift av skolebibliotek
- Bemanningsnorm for skolebibliotekarar

1: <https://www.nifu.no/rapporter/sporsmal-til-skole-norge-analyser-og-resultater-fra->

- 43 utdanningsdirektoratets-sporreundersokelse-til-skoler-og-skoleeiere-hosten-2024/ (s113)
- 44 2: https://haugesundbibliotek.no/nb/info/plandokumenter_9aa850ed